

Eind aan de allround-mix

Keuzestress door nieuwe teeltregels maïs

Dit jaar is het voorbij met de allround-basismix voor de onkruidbestrijding in maïs. Door het verplichte vanggewas zullen er op het zand grofweg drie verschillende teeltwijzen ontstaan. Voeg daarbij de teelt op andere gronden, zoals klei, en dus zullen er vier basismixen nodig zijn en is het opletten wat je waar kunt spuiten.

Globaal zal de teelt van maïs op zand en löss door de verplichte zaai van een vanggewas voor 1 oktober in drie strategieën uiteenvallen. De grootste groep lijkt volgens recent marktonderzoek te kiezen voor de teelt van vroege maïs en gaat proberen voor 1 oktober te hakselen en dan een vanggewas te zaaien. De andere groep kiest voor onderzaai van een vanggewas in het groeiseizoen. Deze groep is weer te verdelen in twee groepen. De eerste kiest voor het zaaien van een vanggewas tijdens het zaaien van de maïs, de zogenaamde gelijkzaaiers. Veelal zal dit gaan om rietzwenkgras. Het andere deel zal kiezen voor de onderzaai. Dit betekent als de maïs kniehoog is een rondje schoffelen en dan gelijk gras onderzaaien. Veelal zal dit Italiaans raaigras betreffen, al is een mengsel ook nog een mogelijkheid. Bij elk van deze

teeltwijzen hoort komend jaar een aangepaste strategie voor de onkruidbestrijding, waarbij deze ook nog kan worden aangepast als de rietzwenk te hard groeit.

Een bijkomend probleem dit jaar is het verdwijnen van een aantal producten. De middelen Gardo Gold en Dual Gold van Syngenta mogen niet meer worden ingezet op zandgronden en in grondwaterbeschermingsgebieden. De reden hiervoor is dat hiermee wordt geprobeerd de registratie van de stof smetolachloor te behouden voor andere teelten en op andere gronden. Bij Basf is Akris verdwenen, omdat de toelating niet is verlengd. Daarmee zijn de mogelijkheden in de maïs teelt flink kleiner geworden. Wie nog wat terbuthylazine wil inzetten, kan alleen nog terecht bij Calaris van Syngenta.

Vanggewas na de oogst

Zonder gladvingergras

*1,0 l/ha Calaris + 0,6 l/ha Milagro/Samson + 1,0 l/ha Frontier + 0,7 l/ha Kart
1,5-2,25 l/ha Laudis + 0,2 l/ha nicosulfuron + 0,7 l/ha Kart + 1,0 l/ha Frontier
Optima
0,2 l/ha Capreno + 0,1 l/ha nicosulfuron + 1,0 l/ha Frontier Optima + 1,0 2,0 l/ha Robbester (olie)
0,33-0,5 kg/ha Laudis WG + 0,75 l/ha Monsoon Active + 1,0 l/ha Frontier
Optima + 0,5 l/ha Robbester

* Met vruchtopvolging groenten of bieten 1,5 l/ha Laudis met maximaal 0,5 tot 0,75 l/ha Calaris.

Met gladvingergras

1,5 l/ha Calaris + 1,0 l/ha Frontier Optima + evt. nicosulfuron + evt. Kart o.i.d.
2,25 l/ha Laudis + 1,0 l/ha Frontier Optima + evt. nicosulfuron + evt. Kart o.i.d.
1,5-2,25 l/ha Laudis + 0,5-1,0 l/ha Calaris + 1,0 l/ha Frontier Optima + evt.
nicosulfuron + evt. Kart o.i.d.

Bij deze combinatie zijn vooropkomst- en split-up-toepassingen mogelijk

Vanggewas als gelijkzaai

1,5 l/ha Calaris* + toevoegmiddel
1,5- 2,25 l/ha Laudis + toevoegmiddel

* Met vruchtopvolging groenten of bieten 1,5 l/ha Laudis met 0,5 tot 0,75 l/ha Calaris.

Nazaai vanggewas

1,5 l/ha Calaris* + 0,75 l/ha Milagro + toevoegmiddel
1,5-2,25 l/ha Laudis + 0,5 l/ha Milagro/Samson + 0,7 l/ha Kart (of ander
toevoegmiddel)

* Met vruchtopvolging groenten of bieten 1,5 l/ha Laudis met maximaal 0,75 l/ha Calaris

Teelt op klei en veen

Alle combinaties mogelijk, omdat hier geen vanggewas moet worden
ingezaaid, inclusief die met Dual Gold en Gardo Gold.

Kijken wat gebeurt

De aangepaste teelt en de beperkte inzetbaarheid van middelen betekent volgens teeltadviseur en maïsspecialist Sander Uwland van Bayer een grote verandering in de manier van werken. "Vroeger had je een vaste mix, waarbij je alleen keek naar hoe je middelen zo kon combineren dat je altijd een honderd procent werking had als je maar op het juiste moment spoot of de dosering iets varieerde. Nu moet je kijken wat er gebeurt, wat er groeit en wat er kan als je bepaalde middelen bij elkaar voegt, waarbij het onkruid moet verdwijnen en dat gewas bij onderzaai in elk geval groen de zomer in gaat."

De onkruiden die de meeste keuzestress zullen geven, zijn gladvingergras, ooievaarsbek en haagwinde, drie onkruiden waarvan het voorkomen de strategie bepaalt, omdat het lastig te bestrijden onkruiden zijn. Dat wordt dit jaar alleen maar lastiger. Daarbij zijn vooral voor gladvingergras de problemen veel groter. Tot twee jaar geleden was Clio daarvoor het middel, maar dat is sinds 2017 verleden tijd. Vorig jaar lag de oplossing nog in het opgebruiken van Akris of het gebruik van Gardo Gold op zand in combinatie met Laudis of in Frontier in combinatie met Calaris. Dit moest dan in een vroeg stadium om voldoende werking te krijgen. Nu zowel Akris als Gardo Gold niet meer zijn toegestaan of niet breed inzetbaar zijn, is de aanpak van gladvingergras een nog grotere uitdaging.

Bij gladvingergras geen onderzaai

Voor wie weet dat een perceel een grote gladvingergrasdruk heeft, is de eerste oplossing in elk geval kiezen voor een vroeg maïsras en geen onderzaai. Dat geeft de mogelijkheid om een bodemherbicide (Frontier) te gebruiken en ook nakiemers weg te houden. Sowieso verandert er in de aanpak bij de keuze voor een vroeg ras en het zaaien van een vanggewas na de oogst niet zo veel. Het enige verschil is dat je feitelijk nog maar voor één mix kunt kiezen als je terbuthylazine in de mix wilt hebben. Waar je vorig jaar nog de Laudis-Akris-mix had, is er nu feitelijk alleen nog de mix met Calaris over, ook als je een terbuthylazine bevattend middel wilt toevoegen aan Laudis. Dat betekent dat wat jaren geleden de basismix was nu weer het uitgangspunt is. Dat wil zeggen een combinatie van 1,0 liter Calaris, 1,0 liter Frontier, 0,6 liter Samsung/Milagro en bijvoorbeeld 0,5 liter Kart. Wanneer de maïs in vruchtopvolging staat, met een nateelt van bieten of groenten, adviseert Syngenta om te kiezen voor ongeveer 0,5 tot 0,75 liter Calaris met daarbij 1,0 liter Laudis.

Versterken

In de situatie dat er een gladvingergrasprobleem op een perceel is te vinden, is het advies van Syngenta en Bayer om te kiezen voor een combinatie van twee triketonen, ofwel voor de mix van Calaris en Laudis. Deze twee versterken elkaar en dat geeft een grotere kans op succes, aangezien er dan terbuthylazine in de mix zit. Wel geldt daarbij dat je zeker op tijd moet zijn, wil je succes hebben. Dit betekent spuiten als de maïs in het twee- tot driebladstadium is. Gladvingergras kun je in ook in deze combinatie alleen bestrijden als je voor het einde van de uitstoeling bent!

Zandzoeker en adviesmodule

Gardo Gold en Dual Gold mogen niet meer op zandgronden en in grondwaterbeschermingsgebieden worden ingezet. Op de website www.zandzoeker.nl of in de Zandzoeker-app in de Apple App Store of Google Play Store kunt u zien waar u deze middelen wel of niet meer mag gebruiken. In deze app

vindt u tevens een adviesmodule (de knop Beslisboom), waar u het Syngenta-advies voor onkruidbestrijding in maïs vindt. Dit advies houdt niet alleen rekening met de grondsoort, maar ook met het tijdstip van het zaaien van het vanggewas en het al dan niet telen van bieten of groenten als volggewas.

De overige twee probleemkruiden zijn ooievaarsbek en haagwinde. Voor haagwinde blijft het advies ongewijzigd: naspuiten en middelen zoals bijvoorbeeld Kart of Peak. Voor ooievaarsbek geldt dat hiervoor het inzetten van terbuthylazine in een vroeg stadium noodzakelijk is, met andere woorden Calaris inzetten voordat de ooievaarsbek een penwortel heeft gevormd.

Allard Jukema van Corteva, (het vroegere Dow) adviseert om in alle gevallen wel een goede, intensieve grondbewerking te doen voor het inzaaien van het vanggewas eind september. "De afgelopen jaren hebben we gezien dat de bodemherbicides soms nog een echte nawerking hadden op het vanggewas. Wil je de kans op mislukken voorkomen, dan moet je een goede grondbewerking doen. Dat is natuurlijk sowieso het beste als je succesvol wilt telen."

Heb je een vroeg ras en weinig onkruiddruk, dan zijn er ook nog andere combinaties mogelijk met bijvoorbeeld Laudis en Capreno (zie kader).

Gelijksaai

Wie ervoor kiest om gelijk met de maïs een groenbemester in te zaaien, beperkt zich enorm in de mogelijkheden voor de onkruidbestrijding. In dat geval is een grassenmiddel als Milagro/Samson uit den boze en kun je alleen de breedbladige en veelknopige onkruiden aanpakken. Daarbij moet je bedenken dat er ook geen bodemwerking is, omdat bodemmiddelen de kieming van het vanggewas tegengaan. Kiemt het gras slecht of groeit het niet, dan is de kans groot dat er toch nog veel nakiezers komen.

Feitelijk kun je in deze situatie alleen nog kiezen voor 1,5 liter Calaris (deze verhoogde dosering is veilig voor het vanggewas en geeft redelijk wat bodemwerking om kiemende onkruiden te voorkomen) met een toevoegmiddel als Kart of voor een combinatie van 1,5 tot 2,25 liter Laudis met een toevoegmiddel (Kart, Peak, Casper). Dit jaar is er bij de toevoegmiddelen Peak en Casper nog een beperking bij gekomen. Deze mogen maximaal één keer per drie jaar worden gebruikt. Bij een nateelt van bieten of groenten is het advies van Syngenta om maximaal 0,75 liter Calaris te gebruiken en dit aan te vullen met ongeveer 1,0 liter Laudis. Alleen wanneer de rietzwenk te hard groeit, is het mogelijk

om die met de nicosulfuron (Samson/Milagro) stil te zetten. Dit is echter gevoelswerk, met veel kans op missers, stelt Sander Uwland. "In een pottenproef afgelopen winter zagen we hoe gevoelig rietzwenk is. Een klein beetje te veel en je bent hem kwijt. Hij denkt dat een dosering van 0,2 liter Samson/Milagro in dat geval het maximum is. "Maar ik geef geen garantie dat het dan niet fout gaat."

Onderzaai

Een flinke groep telers lijkt te gaan voor de onderzaai als de maïs ongeveer kniehoog is. Dit geeft minder kans op opbrengstschade in de maïs als het vanggewas zich te snel ontwikkelt. Ook is er wat meer ruimte voor een goede onkruidbestrijding. Dit kan met zowel Laudis als Calaris in combinatie met 0,5 liter Samson/Milagro en een toevoegmiddel. Een alternatief voor deze combinatie kan zijn Capreno met Monsoon Active. In deze combinaties mogen in elk geval geen bodemherbicides worden ingezet. Ook in deze situatie geldt dat er bij een nateelt van bieten of groente maximaal 0,75 liter Calaris wordt geadviseerd.

In alle gevallen waar op een perceel ook zachte ooievaarsbek wordt aangetroffen, is het volgens Marcel d'Hondt van Syngenta noodzakelijk om in elk geval Calaris te gebruiken. "Om ooievaarsbek te bestrijden, heb je terbuthylazine nodig in de hoogst mogelijke dosering. Daarmee houden we het onder de duim, maar wij verwachten dat dit de komende jaren een groter probleem gaat worden nu er zo scherp moet worden gespoten", zegt hij. Een alternatief is het gebruik van Capreno of Monsoon Active. De thiëncarbazonemethyl uit deze middelen heeft ook een werking op zachte ooievaarsbek.

Kleigronden

Op kleigronden resteren dit jaar meer alternatieven. Daar is de beperking dat alleen Akris is verdwenen. Naast de standaardcombinatie van Calaris, Samson, Frontier en een toevoegmiddel is het daar mogelijk om ook nog met Gardo Gold te werken. Dat geeft mogelijkheden voor combinaties met Callisto of Laudis.

Advies zonder verantwoordelijkheid

Wat bij alle adviseurs blijft hangen, is de grote onzekerheid over de kans op succes. Zeker in combinatie met onderzaai is de onkruidbestrijding een lastige. Vooral door het niet

Aanpassingen in middelenpakket grasland

Voor de onkruidbestrijding op grasland zijn er dit jaar weinig wijzigingen. Er vallen geen middelen weg en er komt met Spitfire één middel bij. Dit middel is een combinatie van de werkzame stoffen uit Primus en Starane. Het komt overeen met 100 cc Primus met 0,3 liter Starane Top of 1,0 liter Primstar met 50 cc Primus. Het is dus alleen een nieuwe combinatie en geen nieuw middel. Volgens het huidige etiket is het middel alleen in het voorjaar toegelaten. Toelatinghouder Corteva heeft echter al aangegeven dit eerst te willen aanpassen en wacht daarom nog even met de verkoop.

De overige wijzigingen betreffen aanpassingen van het etiket. Bij Primstar is nu de beperking opgenomen voor grasland jonger dan één jaar dat er maximaal één liter per hectare mag worden gebruikt. Voor het gebruik op ouder grasland geldt een aangepaste norm voor de driftreductie. Bij een dosering tot 1,5 liter per hectare geldt dat de DRT minimaal 75 procent is. Bij een dosering van 1,6 liter per hectare moet deze 90 procent zijn en bij een dosering van 1,7 tot 1,9 liter per hectare zelfs 95 procent.

Een attentiepunt de komende jaren is de toename van het gebruik van zogenaamd kruidenrijk grasland, een eis die de melkafnemers stellen aan hun leveranciers. Op deze percelen is spuiten feitelijk uitgesloten, stelt Jukema. "Er zijn geen middelen om bijvoorbeeld muur of zuring weg te kunnen spuiten en tegelijkertijd de kruiden te sparen. Het enige kruid dat kan worden gespaard, is de klaver en misschien de cichorei", aldus Jukema. In kruidenrijk grasland kun je alleen door beheersmaatregelen zoals wieden wat (on)kruiden aanpakken, al is het risico groot dat je ook de gewenste kruiden verwijdert."

Drukmeter verplicht

Vanaf 1 januari dit jaar is het verplicht een druklogger op de spuit te hebben als je spuit met een druk tussen de twee en drie bar. Onder de twee bar zijn alleen doppen toegestaan die bij een hogere druk voldoende driftreductie geven. Dit jaar is overigens nog een overgangsjaar, waarbij het wel verplicht is, maar overtreders niet worden beboet. Dit omdat pas vroeg dit voorjaar duidelijk werd dat de maatregel echt zou ingaan.

De nieuwe regel betekent dat een groot aantal doppen in Nederland officieel niet meer mogen worden gebruikt. Feitelijk zijn alleen nog doppen toegestaan die bij een druk van minimaal twee bar ook minimaal 75 procent driftreductie geven. Dat lijkt nog overkomelijk, omdat er nog ongeveer vijftig doppen over blijven die binnen deze grens vallen. Lastiger wordt het als het verplicht is te werken met doppen die minimaal 90 of zelfs 95 procent driftreducerend zijn. Dan blijven er maar enkele over. Alternatieven zijn ook nog het gebruik van driftreducerende systemen, zoals luchtondersteuning, het sleepdoek of het MagGrow-systeem of het werken met een dopafstand van 25 centimeter, waardoor je de spuitboomhoogte boven het gewas kunt verlagen.

Informatie over de toegelaten doppen is te vinden op www.helpdeskwater.nl. Meer informatie over de regeling is ook te vinden op www.cumela.nl.

kunnen inzetten van de bodemherbicide bij onderzaai is de kans op nakiemers en dus een onbedoeld vanggewas groot. Marcel d'Hondt raadt de loonwerkers die spuiten aan om dat goed duidelijk te maken aan de klanten. "Ze zijn gewend dat het altijd lukt en goed komt. Dat is zeker bij de onderzaai niet meer het geval. Wij raden iedereen daarom aan om wel een duidelijk advies te geven, te overleggen en te kijken wat de maïsteler wil. Vanuit de markt komt ook het advies om geen verantwoordelijkheid te nemen voor het eindresultaat van

niet-complete mixen als gevolg van onderzaai, want ook het weer zal grote invloed hebben."

Datzelfde geldt overigens ook voor het advies van een vroeg ras in combinatie met het zaaien van een vanggewas na de oogst. Ook of dat slaagt, zal afhangen van het weer in het najaar. Ook dat is dus een advies met beperkingen.

TEKST: Toon van der Stok

FOTO'S: CUMELA communicatie, fabrikanten